

Audit overheid kan goedkoper

Naeem Arif en Arie Molenkamp

Auditdiensten hebben veel mogelijkheden om te bezuinigen. Het uitbesteden van de accountantscontrole bij de centrale overheid leidt tot de noodzakelijke onafhankelijkheid en het meer efficiënt en uniform functioneren van het rechtmatigheidsonderzoek. Het per departement onderbrengen van de onderzoeksfunctie bij de controller verbetert de effectiviteit en de efficiency van onderzoeken. In beide gevallen leidt dat tot een betere benutting van en besparing op de huidige capaciteit.

Momenteel voeren interne afdelingen van departementen naast financiële controles ook organisatieonderzoeken uit. Sommige departementen hebben zowel de wettelijke controle als het organisatieonderzoek bij Financiën ondergebracht. De interne auditfunctie bij de overheid heeft de afgelopen drie decennia veel reorganisaties gekend. Daarbij is het onderscheid tussen accountantscontrole en organisatieonderzoek uit het oog verloren. De laatste reorganisatie uit 2008 is mislukt. Van de tien departementen zijn er slechts vier meegegaan in het besluit bij Financiën zowel de accountantscontrole als het organisatieonderzoek te concentreren. De overige departementen hebben op principiële gronden geweigerd. Onderzoek naar het functioneren

van de organisatie wordt als eigen verantwoordelijkheid gezien.

Deze onoverzichtelijkheid leidt tot competentiestrijd en hoge kosten. Hergroepering verbetert de dienstverlening en maakt bezuinigingen mogelijk. Het is tijd om accountantscontrole los te maken van interne audit, zoals in het bedrijfsleven is gebeurd. Deze controle, die door de accountant ten behoeve van het parlement wordt uitgeoefend, moet op volstrekt onafhankelijke wijze plaatsvinden. Dat impliceert uitvoering door een extern accountantskantoor, een op te richten Rijksaccountantsdienst of de Algemene Rekenkamer. Het gaat om circa 650 personen. Door toepassing van uniforme onderzoeksmethoden en auditsoftware en vermindering van overhead kan een personele reductie van zo'n 20% worden bereikt.

Binnen departementen zijn interne onderzoekers belast met bedrijfsvoeringsaudits op basis van risico-inventarisaties. Deze onderzoekers, die nu bij interne audit werken, kunnen worden ondergebracht bij de controller, zoals in de industrie. De organisatieonderzoekers van vier departementen kunnen terug om hun eigen ministerie te ondersteunen. Vermindering van overhead resulteert in een reductie van 10% op circa 300 formatieplaatsen.

Naeem Arif RO Emia is zelfstandig managementconsultant, Arie Molenkamp RO is verbonden aan de UvA.

